

รายงานผลการศึกษา
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาการพัฒนาและการขับเคลื่อนโครงการของกรุงเทพมหานคร
ตามนโยบายรัฐบาล

ด้วยในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่สี่ (ครั้งที่ ๓) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติของนายนิรันดร์ ประดิษฐกุล เรื่อง ขอให้สภากรุงเทพมหานครตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการพัฒนาและการขับเคลื่อนโครงการของกรุงเทพมหานคร ตามนโยบายรัฐบาล และลงมติเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษา ๑๘๐ วัน และในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยแรก (ครั้งที่ ๕) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งเพิ่มกรรมการ โดยมีคณะกรรมการวิสามัญฯ ประกอบด้วย

๑. นายนิรันดร์	ประดิษฐกุล
๒. พลตำรวจโท ธีระศักดิ์	ง่วนบรรจง
๓. นายชยาวุธ	ศิริยุทธ์วัฒนา
๔. นายภาส	ภาสสัทธา
๕. นายอภิรัตน์	ศิวพรพิทักษ์
๖. นางสาวเฟื่องฟ้า	เทียนประภาสสิทธิ์
๗. นายพรชัย	เทพปัญญา
๘. พลตำรวจตรี ประสพโชค	พร้อมมูล
๙. พลโท โชติภณ	จันทร์อยู่
๑๐. พลตำรวจโท พลบูรณ์	ชำนาญกุล
๑๑. นายนพพร	ประภาอารมณ์
๑๒. นายศักดิ์ชัย	แดงฮ่อ
๑๓. นายจิระ	อรุโณทัยจิตร
๑๔. นายศุภิชัย	ตั้งใจตรง
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐวุฒิ	ปรียวนิตย์
๑๖. พลตำรวจตรี ปิยะ	ติะวิชัย
๑๗. พลตำรวจตรี ต่อศักดิ์	สุขวิมล
๑๘. นายขจิต	ชัชวานิชย์
๑๙. พันเอก (พิเศษ) วิโรจน์	หนองบัวล่าง
๒๐. นายณรงค์	เรืองศรี
๒๑. นายไทวุฒิ	ชั้นแก้ว
๒๒. นายพีระพงศ์	ศิริเกษม
๒๓. นางสาวสุนทรีย์	เสริญสุขสัมฤทธิ์
๒๔. นายอภิรักษ์ภูธริกษ์	เบญจลักษณ์ดำรง

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติเลือก นายนิรันดร์ ประดิษฐกุล เป็นประธานกรรมการ พลตำรวจโท อีระศักดิ์ งามบรรจง เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง นายชยาวุธ ศิริยุทธวัฒนา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง นายชจิต ชัชวานิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม และเลือก พลตำรวจตรี ประสพโชค พร้อมมูล เป็นเลขานุการ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ศึกษาการพัฒนาและการขับเคลื่อนโครงการของกรุงเทพมหานคร ตามนโยบายของรัฐบาล โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลการดำเนินการตามโครงการ รวมทั้งได้มีการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบสภาพความเป็นไปได้และความคืบหน้าในการดำเนินการโครงการ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีการศึกษาโครงการที่สำคัญ ดังนี้

๑. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ๔ แห่ง

สืบเนื่องจากคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ประกอบกับการประชุมประสานการพัฒนาระบบโครงข่ายถนน และการจราจร ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มอบหมายให้กรุงเทพมหานคร เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการสำรวจออกแบบและก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ๔ แห่ง ได้แก่ โครงการสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณแยกเกียกกาย โครงการสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณถนนราชวงศ์ - ถนนท่าดินแดง โครงการสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณถนนลาดหญ้า - ถนนมหาพฤฒาราม และโครงการสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณถนนจันทน์ - ถนนเจริญนคร และในคราวประชุม คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ที่ประชุมมีมติรับทราบแผนแม่บทสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยในแผนดำเนินการระยะ ๑๐ ปีแรกจำนวน ๙ โครงการ ซึ่งสะพานเกียกกายอยู่ในอันดับแรกที่ควรดำเนินการโดยเร่งด่วน เพื่อรองรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และศูนย์คมนาคมพหลโยธิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณแยกเกียกกาย ระยะเวลา

ดำเนินการโครงการ ๕ ปี (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๖) งบประมาณรวม ๑๒,๗๑๕,๔๒๘,๘๙๗ (ค่าก่อสร้าง ๕,๒๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่าจัดกรรมสิทธิ์ ๗,๔๙๐,๔๒๘,๘๙๗ บาท) แบ่งการก่อสร้างออกเป็น ๕ ช่วง ดังนี้

- ช่วงที่ ๑ ก่อสร้างทางยกระดับและถนนในฝั่งธนบุรี ระยะทางรวม ๑,๐๕๐ เมตร ค่าจัดกรรมสิทธิ์ ๔,๐๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ที่ดินเอกชน ๑๕๒ แปลง สิ่งปลูกสร้างเอกชน ๓๐๘ รายการ) ค่าก่อสร้าง ๗๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท.

- ช่วงที่ ๒ ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทางขึ้น-ลง ระยะทางรวม ๕๐๐ เมตร ค่าจัดกรรมสิทธิ์ ๒๙๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท (ที่ดินเอกชน ๔ แปลง สิ่งปลูกสร้างเอกชน ๑๙ รายการ) ค่าก่อสร้าง ๑,๓๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- ช่วงที่ ๓ ก่อสร้างทางยกระดับและถนนฝั่งพระนคร จากแม่น้ำเจ้าพระยา ถึงแยกสะพานแดง ระยะทางรวม ๑,๓๕๐ เมตร ค่าจัดกรรมสิทธิ์ ๒,๖๒๒,๔๒๘,๘๙๗ บาท (ที่ดินเอกชน ๓๖ แปลง สิ่งปลูกสร้างเอกชน ๓๖ รายการ สิ่งปลูกสร้างหน่วยงานทหาร ๑๐ หน่วย) กรุงเทพมหานครได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนรัฐบาล ปี ๒๕๖๒ เพื่อจ่ายค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างของหน่วยงานทหารแล้ว เป็นเงิน ๑,๓๑๘,๖๘๖,๒๐๐ บาท ค่าก่อสร้าง ๙๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- ช่วงที่ ๔ ก่อสร้างทางยกระดับและถนนฝั่งพระนคร จากแยกสะพานแดง ถึงถนนกำแพงเพชร ระยะทางรวม ๑,๔๐๐ เมตร ค่าจัดกรรมสิทธิ์ ๓๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ที่ดินเอกชน ๙๐ แปลง สิ่งปลูกสร้างเอกชน ๙๐ รายการ) ค่าก่อสร้าง ๑,๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- ช่วงที่ ๕ ก่อสร้างทางยกระดับและถนนฝั่งพระนคร จากถนนกำแพงเพชรถึง ถนนพหลโยธิน ระยะทางรวม ๑,๖๐๐ เมตร ค่าจัดกรรมสิทธิ์ ๑๗๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท (ขอใช้พื้นที่การรถไฟฯ ๓๗ แปลง สิ่งปลูกสร้างเอกชน ๗๑ รายการ) ค่าก่อสร้าง ๑,๐๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ความก้าวหน้าและความพร้อมของโครงการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนเพื่อก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณแยกเกียกกาย ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้ส่งสำนักงานกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

๑.๒ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณถนนราชวงศ์ - ถนนท่าดินแดง ก่อสร้างเป็นสะพาน ๒ ชั้น โครงสร้างเหล็กแบบโค้ง (STEEL ARCH BRIDGE) ชั้นบนสำหรับรถยนต์ มีขนาด ๒ ช่องจราจร ไป-กลับ ผิวจราจรกว้าง ๑๐ เมตร (ช่องจราจร ๗ เมตร และไหล่ทางข้างละ ๑.๕๐ เมตร) ชั้นล่างสำหรับคนเดินและเส้นทางจักรยานข้ามแม่น้ำ ความกว้างทางเดิน ๑๐ เมตร งบประมาณค่าก่อสร้าง ๙๙๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาการก่อสร้าง ๗๒๐ วัน โครงการอยู่ระหว่างชะลอโครงการ

๑.๓ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณถนนลาดหญ้า - ถนนมหาพฤฒาราม ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ขนาด ๔ ช่องจราจร รูปแบบสะพานเป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก สะพานช่วงถนนลาดหญ้าขนาด ๔ ช่องจราจร ความกว้าง ๑๕.๘๐ เมตร มีถนนระดับพื้นข้างละ ๒ ช่องจราจร กว้างข้างละ ๖ เมตร สะพานช่วงถนนมหาพฤฒาราม ขนาด ๒ ช่องจราจร/ทิศทาง ความกว้าง ๑๐.๓๐ เมตร มีถนนระดับพื้นข้างละ ๒ ช่องจราจร กว้าง ๖ เมตร ความยาวสะพานรวม ๑,๓๔๐ เมตร เป็นสะพานช่วงข้ามแม่น้ำยาว ๒๒๐ เมตร งบประมาณค่าก่อสร้าง ๒,๒๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่าเวนคืนและค่าชดเชย ๓,๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาการก่อสร้าง ๑,๐๘๐ วัน โครงการอยู่ระหว่างชะลอโครงการ

๑.๔ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณถนนจันทน์ - ถนนเจริญนคร ก่อสร้างเป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด ๔ ช่องจราจร สะพานเชื่อมถนนจันทน์ขนาด ๒ ช่องจราจร ทางขึ้นลงเชื่อมถนนเจริญกรุงด้านละ ๑ ช่องจราจร สะพานเชื่อมถนนเจริญนครเป็นลักษณะทางต่างระดับ มีทางขึ้นลงด้านละ ๑ ช่องจราจร ตัวสะพานออกแบบให้สามารถต่อขยายไปเชื่อมกับถนนสมเด็จพระเจ้าตากสินได้ในอนาคต ความกว้างประมาณ ๒๖ เมตร เป็นสะพานสำหรับรถยนต์วิ่งพร้อมทางเท้าทั้ง ๒ ด้าน กว้างข้างละ ๓ เมตร ตัวสะพานโครงการยาวทั้งหมด ๑,๔๐๐ เมตร งบประมาณค่าก่อสร้าง ๑,๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่าเวนคืนและชดเชย ๔,๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ด้านฝั่งถนนเจริญนครใช้พื้นที่ประมาณ ๓๐ ไร่ เป็นพื้นที่ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) ประมาณ ๒๒ ไร่ มีบ้านประชาชนถูกเวนคืนประมาณ ๑๒๐ หลัง ด้านฝั่งถนนเจริญกรุงและถนนจันทน์ใช้พื้นที่ประมาณ ๑๔ ไร่ เป็นพื้นที่ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ประมาณ ๔.๗ ไร่ มีบ้านประชาชนถูกเวนคืนประมาณ ๑๙๐ หลัง) ระยะเวลาการก่อสร้าง ๓ ปี โครงการอยู่ระหว่างชะลอโครงการ

ความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญฯ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับทราบการดำเนินการโครงการตามนโยบายของรัฐบาล โดยกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการดำเนินการโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้ง ๔ แห่งแล้ว เห็นว่าเป็นนโยบายที่ดีเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรที่หนาแน่น แต่บางโครงการที่ยังมีปัญหาอุปสรรคจำเป็นต้องชะลอโครงการ โดยโครงการที่มีความเป็นไปได้สามารถดำเนินโครงการได้ คือ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณแยกเกียกกาย โดยสัดส่วนงบประมาณระหว่างกรุงเทพมหานครกับรัฐบาลอยู่ที่ ๕๐:๕๐ ซึ่งการก่อสร้างสะพานต้องมีการศึกษาความคุ้มค่าและศักยภาพในการระบายการจราจรเป็นหลัก เนื่องจากกรุงเทพมหานครได้รับนโยบายจากรัฐบาลมาดำเนินการ รวมทั้งการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment (EIA)) ซึ่งต้องศึกษาให้ครอบคลุมถึงวิถีชีวิตของประชาชน ภายหลังจากที่โครงการดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วด้วย

๒. โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

นายกรัฐมนตรีมีดำริต้องการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็นของประชาชนทุกคน ให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากแม่น้ำเจ้าพระยาได้อย่างทั่วถึง ไม่ใช่เฉพาะคนที่อาศัยอยู่บริเวณแม่น้ำเท่านั้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาคนไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงแม่น้ำเจ้าพระยาส่วนนี้ได้ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกรุงเทพมหานครดำเนินการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ให้ศึกษาความเหมาะสมโครงการ โดยให้คำนึงว่าการจัดทำโครงการดังกล่าวเป็นโครงการอเนกประสงค์เพื่อใช้เป็นเส้นทางสัญจร พื้นที่สำหรับการชมทัศนียภาพริมแม่น้ำเจ้าพระยา การพักผ่อน การออกกำลังกาย และการจัดกิจกรรมนันทนาการ

รูปแบบโครงการ ประกอบด้วย การก่อสร้างทางเดินทางจักรยานริมแม่น้ำเจ้าพระยาจากสะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ความกว้างประมาณ ๑๐ เมตร ปรับปรุงภูมิทัศน์เขื่อน ท่าเรือ ศาลาทำน้ำ พื้นที่บริการสาธารณะ และเส้นทางเข้าถึง ระบบไฟฟ้า ระบบระบายน้ำ และส่วนประกอบอื่นๆ โดยแบ่งการก่อสร้างออกเป็น ๔ ช่วง เริ่มจากสะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะเวลาดำเนินการช่วงละ ๕๔๐ วัน ดังนี้

- ช่วงที่ ๑ (ฝั่งพระนคร) จากสะพานพระราม ๗ ถึงกรมชลประทานสามเสน พื้นที่เขตบางซื่อและเขตดุสิต ระยะทางประมาณ ๒.๙๙ กิโลเมตร งบประมาณโครงการ ๑,๗๗๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท

- ช่วงที่ ๒ (ฝั่งพระนคร) ช่วงจากกรมชลประทานสามเสนถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า พื้นที่เขตดุสิตและเขตพระนคร ระยะทางประมาณ ๓.๙๑ กิโลเมตร งบประมาณโครงการ ๒,๔๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- ช่วงที่ ๓ (ฝั่งธนบุรี) ช่วงจากสะพานพระราม ๗ ถึงคลองบางพลัด พื้นที่เขตบางพลัด ระยะทางประมาณ ๓.๓๐ กิโลเมตร งบประมาณโครงการ ๒,๐๖๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

- ช่วงที่ ๔ (ฝั่งธนบุรี) ช่วงจากคลองบางพลัด ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า พื้นที่เขตบางพลัด ระยะทางประมาณ ๓.๘๐ กิโลเมตร งบประมาณโครงการ ๒,๐๖๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทั้ง ๔ ช่วง กรุงเทพมหานครได้เสนอขอความเห็นชอบดำเนินการจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ซึ่งอยู่ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบดำเนินการจัดจ้างฯ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดให้แก่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการดำเนินการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จากสะพานพระราม ๗ ถึงบริเวณคลองรอบกรุง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ โดยเจ้าหน้าที่จากสำนักการโยธาได้ชี้แจงประเด็นข้อกังวลของประชาชน ในส่วนรูปแบบของโครงการ ทั้งผลกระทบด้านชลศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ การเดินเรือ ผลกระทบด้านวัฒนธรรม ได้มีการพิจารณาความเหมาะสมอย่างรอบด้านเป็นไปตามหลักวิชาการ ซึ่งการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่เกิดขึ้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ ต่อวิถีชีวิต การประกอบธุรกิจ การประกอบอาชีพ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

โดยรูปแบบทางเดินริมแม่น้ำจะมีทั้งการพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและจัดทำทางเดินริมแม่น้ำบนฝั่ง เช่น บริเวณใต้สะพานพระราม ๘ แต่เนื่องจากไม่มีนโยบายเวนคืนพื้นที่ริมน้ำที่เป็นของเอกชน จึงจำเป็นต้องมีการออกแบบทางเดินริมน้ำบนสะพานยื่นไปในแม่น้ำเจ้าพระยา ระดับทางเดินริมแม่น้ำเป็นระดับที่ปลอดภัย สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ๒.๒๕ เมตร และเป็นค่าระดับที่ต่ำกว่าแนวเขื่อนในปัจจุบัน ทั้งยังไม่บดบังภูมิทัศน์และวัฒนธรรมริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ขนาดความกว้างทางเดินริมแม่น้ำ ฝั่งละประมาณ ๗-๑๐ เมตร เทียบกับความกว้างแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนที่แคบที่สุดบริเวณวัดสังเวชวิศยาราม

กว้างประมาณ ๒๐๐ เมตร และส่วนที่กว้างที่สุดบริเวณท่าवासกรี ประมาณ ๓๘๐ เมตร จะไม่กระทบต่อการเดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา

การออกแบบโครงสร้างทางเดิน โดยใช้เสาเข็มเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ ต้นตลอดแนว เพื่อรับน้ำหนักพื้นและแรงที่กระทำ โดยคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย ความทนทานต่อการเกิดแผ่นดินไหว การกัดเซาะของคลื่น การกัดกร่อนของน้ำกร่อย และผลกระทบต่อการไหลของน้ำขนาดของเสาเข็มเมื่อเทียบกับความกว้างเฉลี่ยของแม่น้ำเจ้าพระยา ความกว้างแม่น้ำลดลงประมาณ ๑% ดังนั้น เสาทางเดินจะไม่กระทบต่อการไหลของน้ำ แม่น้ำตื้นจะถูกบีบให้แคบลง ความเร็วในการไหลของน้ำจะเพิ่มขึ้นน้อยมาก ไม่มีนัยสำคัญ

การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองชลศาสตร์ เมื่อมีการตอกเสาเข็มลงในแม่น้ำ จะทำให้เกิดการยกตัวของน้ำเฉพาะบริเวณหน้าเสาสูงขึ้นประมาณ ๓ เซนติเมตร หลังจากนั้นน้ำจะกลับสู่ระดับปกติ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการยกตัวของระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา

การเพิ่มพื้นที่สาธารณะริมแม่น้ำจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพื้นที่ริมแม่น้ำ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับแม่น้ำ รวมทั้งสามารถใช้ระบบโครงข่ายของทางเดินริมแม่น้ำเชื่อมต่อการสัญจรกับระบบ รถ ราง เรือ จักรยาน และคนเดินเท้า ระบบนิเวศและการฟื้นฟูไม้ชายน้ำ ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นต่อการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต รวมไปถึงการสร้างสมดุลให้ระบบนิเวศมากขึ้น

ผลกระทบต่อผู้ปลูกสร้างรुक้าแม่น้ำเจ้าพระยา รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ความช่วยเหลือและจัดหาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าว

ความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญฯ

โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งกรุงเทพมหานครได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนนั้น เป็นสร้างประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่าย ทั้งความสะดวกในการเดินทางด้วยการเชื่อมโยงเส้นทางสัญจรในชุมชนริมแม่น้ำให้สามารถเข้าถึงโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนทั้งทางบก ทางน้ำ และทางรางตลอดจนเป็นการพัฒนาภูมิทัศน์และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างไรก็ตาม สำหรับข้อทักท้วงข้อเสนอ และข้อห่วงกังวลของประชาชน กรุงเทพมหานครจำเป็นต้องชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนได้รับทราบ และรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแบบการก่อสร้างสะพานต่อไป

๓. โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับทราบข้อมูลการดำเนินการโครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำ ซึ่งเป็นโครงการที่กรุงเทพมหานครได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อดำเนินการ จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๓.๑ โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบ จากอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบและคลองลาดพร้าวถึงบริเวณซอยลาดพร้าว ๑๓๐ วงเงินก่อสร้าง ๑,๗๐๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินจ้างที่ปรึกษา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาดำเนินการ ๓๔ เดือน ปริมาณงานโครงการ ก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางภายในไม่น้อยกว่า ๓.๖๐ เมตร ยาวประมาณ ๓,๘๐๐ เมตร ก่อสร้างอาคารรับน้ำเข้าอุโมงค์บริเวณซอยลาดพร้าว ๑๓๐ จำนวน ๑ แห่ง ก่อสร้างอาคารรับน้ำเข้าอุโมงค์ บริเวณคลองจั่น จำนวน ๑ แห่ง ก่อสร้างอาคารรับน้ำเข้าอุโมงค์ บริเวณคลองเจ้าคุณสิงห์ จำนวน ๑ แห่ง ก่อสร้างปล่องอุโมงค์เพื่อการต่อเชื่อมกับอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบเดิม จำนวน ๑ แห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตวังทองหลาง เขตบางกะปิ เขตสะพานสูง เขตบึงกุ่ม และเขตคันนายาว โดยสามารถเร่งระบายน้ำลงสู่อุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบและคลองลาดพร้าว และระบายออกสู่อุโมงค์แม่น้ำเจ้าพระยาได้อย่างรวดเร็วขึ้น โดยอาศัยประสิทธิภาพการสูบน้ำของอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบเดิม โดยจะเพิ่มพื้นที่ที่มีอิทธิพลในการระบายน้ำลงสู่อุโมงค์อีก

ประมาณ ๒๕ ตารางกิโลเมตร และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่และผู้ใช้ทางสัญจรในถนน จากปัญหาน้ำท่วม

สถานะโครงการ ขอจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๓ สัดส่วนงบอุดหนุนร้อยละ ๕๐ : งบ กรุงเทพมหานครร้อยละ ๕๐ ผ่านคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะรัฐมนตรี แล้ว

๓.๒ โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองทวีวัฒนา บริเวณคอขวด วงเงินก่อสร้าง ๒,๒๒๔,๒๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินจ้างที่ปรึกษา ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาดำเนินการ ๓๖ เดือน ปริมาณงาน โครงการ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำคลองทวีวัฒนา ขนาด ๓๒ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที จำนวน ๑ แห่ง ก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๓.๗๐ เมตร ยาวประมาณ ๒,๐๓๓ เมตร ก่อสร้างอาคารรับน้ำ จำนวน ๑ แห่ง ก่อสร้างประตูระบายน้ำ จำนวน ๓๒ แห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วมขัง เนื่องจากน้ำฝนในพื้นที่เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม และเขตบางแค ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๖๐ ตารางกิโลเมตร และสามารถรับปริมาณน้ำหลากจากพื้นที่ภายนอกไหลเข้าพื้นที่ฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร ไหลผ่านคลองทวีวัฒนาเข้าพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีได้ประมาณ ๔๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

สถานะโครงการ ขอจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๓ สัดส่วนงบอุดหนุนร้อยละ ๕๐ : งบ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ ๕๐ ผ่านคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะรัฐมนตรี แล้ว

๓.๓ โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองเปรมประชากร จากคลองบางบัวลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา วงเงินก่อสร้าง ๙,๖๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินจ้างที่ปรึกษา ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาดำเนินการ ๖๐ เดือน ปริมาณงานโครงการ ก่อสร้างอาคารรับน้ำคลองบางบัว ๖๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที สร้างอาคารรับน้ำคลองเปรมประชากร ตอนคลองบางเขน ขนาด ๔๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที สร้างอาคารรับน้ำคลองเปรมประชากร ตอนถนนรัชดา ขนาด ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที สร้างสถานีสูบน้ำและอาคารระบายน้ำขนาด ๖๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที และสร้างอุโมงค์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕.๗๐ เมตร ๑ แห่ง ความยาว ๑๓.๕ กิโลเมตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ หากโครงการก่อสร้างแล้วเสร็จ จะสามารถแก้ไขปัญหา น้ำท่วมขังในพื้นที่เขตดอนเมือง เขตสายไหม เขตหลักสี่ เขตบางเขน และเขตจตุจักร ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาพื้นที่กรุงเทพเหนือ โดยมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ครอบคลุมประมาณ ๑๐๙ ตารางกิโลเมตร

สถานะโครงการ ขอจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๓ สัดส่วนงบอุดหนุนร้อยละ ๗๐ : งบ กรุงเทพมหานครร้อยละ ๓๐ ผ่านคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะรัฐมนตรี แล้ว

๔. โครงการก่อสร้างเขื่อนคลองเปรมประชากร

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ลงพื้นที่บริเวณโครงการก่อสร้างเขื่อนคลองเปรมประชากร เขตดอนเมือง เพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการโครงการ โดยได้รับทราบข้อมูลสรุปดังนี้

สืบเนื่องจากรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้กรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคลองเปรมประชากรให้มีความสะอาดสวยงาม สามารถเป็นทางสัญจร รวมทั้งใช้ประโยชน์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีได้ด้วย โดยเริ่มตั้งแต่การฟื้นฟูสภาพคลอง การปรับภูมิทัศน์ การสร้างการรับรู้ และการพัฒนาคลองเปรมประชากรและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยให้กรุงเทพมหานครพิจารณาก่อสร้างเขื่อนคลองเปรมประชากรตามสภาพ และมอบให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และกรมธนารักษ์ ร่วมกับกรุงเทพมหานครวางผังการจัดหาที่อยู่อาศัยถาวรให้กับผู้ได้รับผลกระทบซึ่งจะต้องรื้อบ้านรูก่อสร้างทั้งหมดและจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่

กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการโครงการก่อสร้างเขื่อนคลองเปรมประชากร จากถนนเทศบาลสงเคราะห์ ถึงสุดเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ช่วง ดังนี้

- ช่วงที่ ๑ จากคลองบ้านใหม่ถึงหมู่บ้านแกรนด์คาแนล ความยาว ๕๙๗ เมตร (ช่วงแรกจากทั้งหมด ๔ ช่วง) อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างเขื่อน โดยสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ได้ว่าจ้างบริษัท พี.วาย.เอส. คอนสตรัคชั่น จำกัด เป็นผู้รับจ้างดำเนินการ โดยเริ่มต้นสัญญาวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ระยะเวลาก่อสร้าง ๒๐๐ วัน สิ้นสุด สัญญาวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยผู้รับจ้างได้ทำงานก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

- ช่วงที่ ๒ จากสุดเขตกรุงเทพมหานครถึงคลองบ้านใหม่ และจากหมู่บ้านแกรนด์คาแนลถึงถนนสรงประภา ความยาวประมาณ ๕,๐๐๐ เมตร งบประมาณ ๖๗๕ ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ ๑๘ เดือน (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) โดยในช่วงที่ ๒ มีปัญหาและอุปสรรค พื้นที่ก่อสร้างมีบ้านรुक้า จำนวน ๖ ชุมชน อยู่ในพื้นที่เขตดอนเมืองทั้งหมด โดยมีแผนจะเริ่มรื้อย้ายบ้านรुक้าแล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ จำนวน ๔ ชุมชน และอีก ๒ ชุมชน ยังติดปัญหาผู้ไม่เข้าร่วม ซึ่งยังไม่มีแผนการรื้อย้าย ซึ่งกรุงเทพมหานครอยู่ระหว่างขอจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๔ (เงินอุดหนุนรัฐบาล ร้อยละ ๕๐ : งบประมาณกรุงเทพมหานคร ร้อยละ ๕๐)

- ช่วงที่ ๓ จากถนนสรงประภาถึงถนนแจ้งวัฒนะความยาวประมาณ ๑๐,๐๐๐ เมตร งบประมาณ ๑,๓๐๐ ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ เดือน (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) โดยในช่วงที่ ๓ มีปัญหาและอุปสรรค พื้นที่ก่อสร้างมีบ้านรुक้า จำนวน ๑๒ ชุมชน ได้แก่

(๑) พื้นที่เขตดอนเมือง จำนวน ๘ ชุมชน โดยมีแผนจะเริ่มรื้อย้ายแล้วเสร็จภายในกันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๗ ชุมชน และอีก ๑ ชุมชน ยังติดปัญหาผู้ไม่เข้าร่วม ซึ่งยังไม่มีแผนการรื้อย้าย

(๒) พื้นที่เขตหลักสี่ จำนวน ๔ ชุมชน โดยมีแผนจะเริ่มรื้อย้ายบ้านรुक้าแล้วเสร็จภายในกรกฎาคม ๒๕๖๓

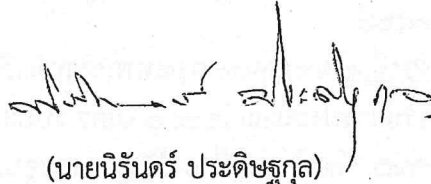
ซึ่งกรุงเทพมหานครอยู่ระหว่างขอจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๔ (เงินอุดหนุนรัฐบาล ร้อยละ ๕๐ : งบประมาณกรุงเทพมหานครร้อยละ ๕๐)

- ช่วงที่ ๔ จากถนนถนนแจ้งวัฒนะ ถึงถนนเทศบาลสงเคราะห์ ความยาวประมาณ ๑๐,๗๐๐ เมตร งบประมาณ ๑,๔๐๖ ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ ๒๖ เดือน (ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) โดยในช่วงที่ ๔ มีปัญหาและอุปสรรค พื้นที่ก่อสร้างมีบ้านรुक้า จำนวน ๑๓ ชุมชน อยู่ในพื้นที่เขตหลักสี่ จำนวน ๙ ชุมชน โดยมีแผนจะเริ่มรื้อย้ายบ้านรुक้าแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ อยู่ในพื้นที่เขตจตุจักร จำนวน ๔ โดยมีแผนจะเริ่มรื้อย้ายบ้านรुक้าแล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๓ ซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้ขอจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๓ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร (เงินอุดหนุนรัฐบาลร้อยละ ๕๐ : งบประมาณกรุงเทพมหานครร้อยละ ๕๐)

ความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญฯ

การก่อสร้างเขื่อนคลองเปรมประชากร ในส่วนที่ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนริมคลองเสร็จเรียบร้อยกับส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง ทั้งในเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสวยงามของริมฝั่งคลอง รวมถึงการใช้ประโยชน์บนสันเขื่อนมีความกว้างถึง ๓ เมตร ซึ่งสามารถใช้เป็นเส้นทางเดิน นั่งพักผ่อน ออกกำลังกาย หรือใช้เป็นเส้นทางสัญจรโดยรถจักรยานได้ หากการก่อสร้างแล้วเสร็จตลอดแนวคลองเปรมประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การก่อสร้างดังกล่าวซึ่งมีการขุดลอกท้องคลอง เพิ่มความลึกและความจุปริมาณน้ำในคลอง จะส่งผลถึงการสัญจรทางน้ำและการระบายน้ำในคลองมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่งด้วย

อนึ่ง เนื่องจากการดำเนินการโครงการของกรุงเทพมหานครตามนโยบายของรัฐบาล ต้องได้รับ
งบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลและงบประมาณของกรุงเทพมหานครเพื่อดำเนินการโครงการให้เป็นไปตามแผนงาน
รวมทั้ง หลายโครงการมีปัญหาอุปสรรค ประชาชนมีการคัดค้านโครงการ ส่งผลให้การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแผน
เห็นควรให้กรุงเทพมหานครมีการติดตามเร่งรัดขอรับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนรัฐบาล
และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับทราบข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการโครงการเป็นไปตาม
แผนงานโครงการ ส่งผลให้กรุงเทพมหานครได้รับพัฒนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประชาชนต่อไป

(นายนิรันดร์ ประดิษฐ์กุล)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการพัฒนา
และการขับเคลื่อนโครงการของกรุงเทพมหานคร ตามนโยบายรัฐบาล